

**ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΚΕΥΗ**

ΙΔΡΥΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ & ΝΤΟΛΛΗΣ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

Τμήμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Εκπαιδευτικές Μουσειοσκευές

Οι Μουσειοσκευές είναι βαλίτσες που ταξιδεύουν από σχολείο σε σχολείο. Σχεδιάστηκαν για να φέρουν πιο κοντά τον κόσμο του Μουσείου στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς, και κυρίως απευθύνονται στα σχολεία της επαρχίας, καθώς και του εξωτερικού.

Κάθε Μουσειοσκευή αναφέρεται σε ένα διαφορετικό θέμα και περιέχει αντίγραφα αντικειμένων, εκπαιδευτικό υλικό, εικόνες σε ηλεκτρονική μορφή, βιβλία και εκπαιδευτικά παιχνίδια. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει το υλικό με όποιον τρόπο θεωρεί καλύτερο για τη συγκεκριμένη ομάδα και να προτρέψει τους μαθητές

να συμμετέχουν και οι ίδιοι ενεργά στην παρουσίαση.

Το επόμενο βήμα είναι η επίσκεψη στο μουσείο.

Οι μαθητές δεν είναι απαραίτητο να επισκεφθούν το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, αλλά το πλησιέστερο μουσείο που διαθέτει αντικείμενα σχετικά με το θέμα της Μουσειοσκευής. Με τον τρόπο αυτό, ακόμα και τα σχολεία των απομακρυσμένων περιοχών της Ελλάδας ή και του εξωτερικού μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη Μουσειοσκευή για να προετοιμάσουν την επίσκεψη σε ένα μουσείο.

Τα θέματα των Μουσειοσκευών είναι τα εξής:

Κυκλαδικός Πολιτισμός

Παίζοντας στην αρχαία Ελλάδα

Αρχαία ελληνική κεραμική

Το ένδυμα στην αρχαία Ελλάδα

Η διατροφή στην αρχαία Ελλάδα

Η καθημερινή ζωή στην αρχαία Ελλάδα

Οι Κυκλάδες μέσα από την αφή: Πολυαισθητική Μουσειοσκευή

Κυκλαδικός Πολιτισμός

Η Μουσειοσκευή με θέμα τον Κυκλαδικό Πολιτισμό σχεδιάστηκε κυρίως για τους μαθητές όλων των βαθμίδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το υλικό της Μουσειοσκευής μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από οργανισμούς και φορείς που ασχολούνται με την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Στόχος της Μουσειοσκευής είναι η γνωριμία με τον Κυκλαδικό Πολιτισμό με έναν διαδραστικό και δημιουργικό τρόπο.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε στο σχολείο ως εκπαιδευτικό υλικό, στο μάθημα της Ιστορίας, των Καλλιτεχνικών, της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, είτε ως προετοιμασία της επίσκεψης των μαθητών στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, αλλά και σε οποιοδήποτε Μουσείο της Ελλάδας ή του εξωτερικού διαθέτει συλλογή με έργα του Κυκλαδικού Πολιτισμού.

Περιεχόμενο Μουσειοσκευής

A. Εκπαιδευτικό υλικό

1. Εκπαιδευτικός φάκελος, με θέμα τον Κυκλαδικό Πολιτισμό που περιέχει:

- Βιβλίο για τον εκπαιδευτικό με βιβλιογραφία και προτάσεις για εργασίες μέσα στην τάξη.
- Εισαγωγή στον Κυκλαδικό Πολιτισμό σε CD
- Δύο εκπαιδευτικά παιχνίδια (με οδηγίες στη συσκευασία τους)

2.Βιβλία

- Χρίστος Ντούμας, Πρωτοκυκλαδικός Πολιτισμός (ο κατάλογος του Μουσείου)
- Pat Getz – Preziosi, Βιβλίο σχεδίων
- Μαρίνα Πλατή-Ελένη Μάρκου, Άνθρωπος ή βιολί. Μια άλλη ματιά στα Κυκλαδικά Ειδώλια.

3.Χάρτης

4. CD με links με επιλεγμένα θέματα για τον Κυκλαδικό Πολιτισμό.

5. Γραμμή του χρόνου

6. Κάρτες με εικόνες εκθεμάτων της Κυκλαδικής Συλλογής του Μουσείου

Β.Υλικά για την κατασκευή και διακόσμηση των ειδωλίων

Γ. Αντίγραφα μαρμάρινων ειδωλίων

Τα ειδώλια που περιέχονται στη Μουσειοσκευή είναι πιστά αντίγραφα των μαρμάρινων ειδωλίων της Κυκλαδικής Συλλογής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης και είναι κατασκευασμένα από ρητίνη και, ένα, από μάρμαρο.

Δ.Φάκελος με εικαστικές δραστηριότητες

Ο φάκελος περιλαμβάνει μια σειρά από stencils με θέματα κυκλαδικά ειδώλια και αφίσα με οδηγίες και προτάσεις για εικαστικές εφαρμογές. Οι ιδέες που προτείνονται είναι απλά ενδεικτικές και οπωσδήποτε δεν περιορίζουν τον εκπαιδευτικό. Αντίθετα δίνουν την αφορμή για να γεννηθούν ακόμη περισσότερες προτάσεις μέσα από τη φαντασία και τη δημιουργικότητα των παιδιών.

ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟΣΚΕΥΗΣ

Το θέμα της Μουσειοσκευής είναι ο Κυκλαδικός Πολιτισμός γενικά, έχει όμως δοθεί έμφαση στη χυπιτική μια και τα μαρμάρινα ειδώλια είναι εκείνα που έκαναν φημισμένο τον Κυκλαδικό Πολιτισμό. Τα αντίγραφα των ειδωλίων που περιέχονται στη Μουσειοσκευή είναι από τα πιο αντιπροσωπευτικά και γνωστά έργα της Κυκλαδικής Συλλογής του Μουσείου και δίνουν στο μαθητή και τον εκπαιδευτικό την ευκαιρία να γνωρίσει από κοντά τα λαμπρά δείγματα της Κυκλαδικής Τέχνης.

Με τα **αντίγραφα των ειδωλίων** ο εκπαιδευτικός μπορεί να στήσει μια μικρή έκθεση στην τάξη για όσες ημέρες η Μουσειοσκευή θα παραμείνει στο σχολείο. Οι μαθητές θα έχουν έτσι την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τα ειδώλια, να τα πιάσουν και να τα περιεργαστούν.

Τα υλικά, όπως **το μάρμαρο, ο οψιανός και η ελαφρόπετρα, αλλά και οι χάλκινες σμίλες** που οι Κυκλαδίτες χρησιμοποιούσαν για να κατασκευάσουν τα ειδώλια μπορούν επίσης να αποτελέσουν μέρος της έκθεσης. Τα παιδιά θα έχουν έτσι την ευκαιρία να περιεργαστούν και να «αγγίξουν» το μάρμαρο, το υλικό από το οποίο κατασκευάζονταν τα ειδώλια, καθώς και τα πετρώματα και τη χάλκινη σμίλη, τα οποία χρησιμοποιούσαν ως εργαλεία. Έτσι με την ευκαιρία αυτή ο εκπαιδευτικός μπορεί να μιλήσει στα παιδιά για τα υλικά αυτά που κάποτε είχαν μεγάλη σημασία στη ζωή των κατοίκων των Κυκλάδων και αποτελούσαν μάχιστα προϊόντα πολύτιμα στις εμπορικές τους συναλλαγές. Μπορεί επίσης να τους εξηγήσει ποια υλικά χρησιμοποιούνται ακόμα και ποια έχουν αντικατασταθεί από τη σύγχρονη τεχνολογία.

χρήση χρωμάτων στη διακόσμηση των ειδωλίων είναι μία ενότητα που πρέπει να επισημανθεί στους μαθητές.

Τα ειδώλια δεν ήταν λευκά, όπως τα βλέπουμε στις προθήκες των Μουσείων. Προσεκτική παρατήρηση, καθώς και ειδικές μελέτες έχουν αποδείξει ότι ορισμένα χαρακτηριστικά του προσώπου και άλλες λεπτομέρειες είχαν αποδοθεί με χρώμα. Το αποτέλεσμα λοιπόν θα ήταν τελείως διαφορετικό από αυτό που έχουμε συνηθίσει.

Ο **αζουρίτης και το κινώβαρι**, τα ορυκτά από τα οποία κατασκεύαζαν κυρίως τα χρώματα οι Κυκλαδίτες, περιέχονται στη Μουσειοσκευή. Τα παιδιά για να κατανοήσουν καλύτερα τη χρήση των χρωμάτων, θα μπορούσαν, με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού:

- Να σχεδιάσουν σε λευκό χαρτόνι και να κόψουν το περίγραμμα ενός ειδώλιου και να το ζωγραφίσουν με ξυλομπογιές, μαρκαδόρους, τέμπλες κ.ά.
- Να κατασκευάσουν με λευκό πηλό, που στεγνώνει στον αέρα, ειδώλια και να τα ζωγραφίσουν. Στη συνέχεια μπορούν να τα «στήσουν» δίπλα στα λευκά ειδώλια και να δουν τη διαφορά.

Το περιεχόμενο του **εκπαιδευτικού φακέλου** και τα **βιβλία** περιέχουν γενικές πληροφορίες για τη ζωή και την τέχνη των προϊστορικών Κυκλαδιτών και προτάσεις για δραστηριότητες μέσα στην τάξη..

Ο **χάρτης** είναι έτσι σχεδιασμένος ώστε να μπορεί είτε να αναρτηθεί στον τοίχο για να τον βλέπουν τα παιδιά όση ώρα διαρκεί η εισαγωγή, είτε να «απλωθεί» στο πάτωμα και τα παιδιά να «κάνουν» γύρω από τις Κυκλάδες και να σχηματίσουν το δικό τους κύκλο. Ο χάρτης μπορεί να γίνει η αφορμή να σχεδιάσουν μαθητές και εκπαιδευτικός ένα μεγάλο επιτραπέζιο παιχνίδι. Θα μπορούσαν:

- . να «χαράξουν» μια διαδρομή στο Αιγαίο, από νησί σε νησί, χρησιμοποιώντας ως πατήματα τα νησιά.
- . να δημιουργήσουν κάρτες με ερωτήσεις γύρω από τον Κυκλαδικό Πολιτισμό και τα ειδώλια που θα ορίσουν τα θέματα του παιχνιδιού
- . να σχεδιάσουν και να φτιάξουν τα δικά τους πόνια (χαρτονένιες φιχούρες κυκλαδικών ειδώλιων με βάση από πλαστελίνη). Τα ζάρια μπορούν να τα κατασκευάσουν μόνοι τους ή να χρησιμοποιήσουν του εμπορίου
- . ως παίκτες ορίζονται δυο ομάδες, στις οποίες μπορεί να χωριστεί η τάξη.

Τραμμή του Χρόνου σχεδιάστηκε για να κατανοήσουν οι μαθητές την εξέλιξη των εποχών της προϊστορίας και έχει τη μορφή παιχνιδιού συναρμοχόησης, για να γίνει η γνώση παιχνίδι. Τα παιδιά μπορούν να συναρμοχήσουν τη γραμμή όπως ένα puzzle και, αν θέλουν να την «κρατήσουν» στην τάξη, να φωτοτυπήσουν τα διαφορετικά κομμάτια και να τα κολλήσουν σε ένα χαρτόνι.

Ο **φάκελος με εικαστικές δραστηριότητες** παρέχει τα υλικά και δίνει την αφορμή για να σχεδιάσει ένα δημιουργικό εργαστήριο στην τάξη.

Μάρμαρο:

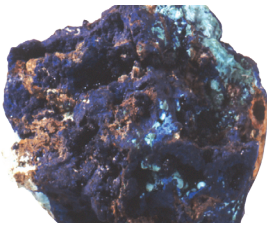
Το λευκό χονδρόκοκκο μάρμαρο των Κυκλάδων χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα για την κατασκευή αγγείων και ειδωλίων.

Οψιδιανός ή οψιανός:

Ηφαιστειογενές πέτρωμα που βρίσκεται άφθονο στη Μήλο. Η χρήση του οψιδιανού για την κατασκευή λεπίδων, αιχμών, βελών ή δοράτων κλπ. ήταν γνωστή ήδη από τα νεολιθικά χρόνια.

Ελαφρόπετρα:

Η ελαφρόπετρα χρησίμευε στη λείανση μαρμάρινων επιφανειών.

Αζουρίτης:

Ορυκτό που περιέχει οξείδια κυρίως χαλκού και από το οποίο προέρχεται το γαλάζιο χρώμα.

Κιννάβαρι:

Ορυκτό από το οποίο προέρχεται το κόκκινο χρώμα.

Χάλκινη σμίλη:

Την εποχή αυτή, εκτός από τα λίθινα εργαλεία, οι Κυκλαδίτες χρησιμοποιούσαν και χάλκινα εργαλεία, όπως οι σμίλες, για την κατασκευή των ειδωλίων.

Αντίγραφο
βιολόσχημου
ειδωλίου.

Αντίγραφο ειδωλίου
γυναικείας μορφής
με διπλωμένα χέρια.

Αντίγραφο ειδωλίου
γυναικείας μορφής
με διπλωμένα χέρια
και ζωγραφισμένες
λεπτομέρειες.

Αντίγραφο
ειδωλίου
εγκύου γυναίκας.

Αντίγραφο
ειδωλίου
ανδρικής μορφής
που απεικονίζει
κυνηγό.

Αντίγραφο
ανδρικού
ειδωλίου που
κάθεται σε σκαμνί
και κρατά ποτήρι.

Αντίγραφο
ζώομορφης
πυξίδας
(κουτάκι για
κοσμήματα).